

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Laptulajdonos a Muraszombati Gazdaszövetség

ELŐFIZETESI ÁP:

Évesre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.

Előfizetési és hirdetési pénzek és reklamációk: BALKÁNYI ERNŐ címére Muraszombat küldendők.

Felelős szerkesztő: Dr. CZIFRAK JÁNOS.

Főmunkatárs: STERN HUGÓ.

Kiadó:

A Vendéki Magyar Közművelődési Egyesület.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztésébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos petitos egyszeri hirdetésnél 20 fill. többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.

Nyitlér sora 50 fillér.

A vendek hadba vonulása.

Írta: Bertalan Vince.

A bosszu anygalának érzése erősíti meg tollamat, amikor az egymást üző gondolatok mezőin vonom a fekete soros barázdákat, mint élő tanúságait lángoló hazaszereit emnek. De egyuttal felemelő érzés uralja lelkeket, mikor a vend nép hazaszereit megnyilvánulását akarom meg örökíteni.

Mindnyáján érezzük az idők történelmi nagyságának óriási jelentőségét, a közelgő vihar halált hörgőt leheletét, amely Európa fölött kavargó, hogy villámaival, szél-örvényeivel, jegével tegye tönkre a népek álmaiban a békés együtt érzésre vágyakozó boldogságot

Vért, ember vért szomjazik a beteges nagyra vágyás, a hatalmi törekvések bóditó szeszétől megittasodott nyomorult vezető-sége a szerb népek, amely még ki sem heverte harctéri fáradalmait és amely nép állami függetlenségét jóformán annak a vitéz államnak köszönheti, amelynek trónvárományosát és nejét orgyilkos bérencekkel azért ölette meg, mert másképp nem tudta magára zudítani a nép és közművelődés terén hatalmas lendülettel fáradozó Osztrák és Magyar birodalomnak haragját.

És tette mindezt az orgyilkos szerb államhatalom azért, mivelhogy pribékek szegődött azon északi hatalomnak, amely népeit vasvégű, hétágú korbáccsal, az örök hó hazájába, az olombányákba való örökös száműzetéssel kormányozza jobbjágy sorban élő népeit, amelyek a mi népeinkkel szemben a közművelődés és alkotmányos élet és érzés tekintetéből hátramardottságukban nagyon, de nagyon messze állnak az Osztrák és Magyar birodalomnak népeitől.

Pribékké lett a nép a konc fejében, amit a kettős birodalom testéből osztokodva akar kivágni, hogy a magyar királyság trónját a megsemmisülés nagy örvényébe sodorja, amelyből nincs feltámadás.

De él a magyarok Istene, ki nem engedi a haladás és hősi erényekben tündöklő vitéz népét az orgyilkos pribék szerb-ség áldozatává lenni, mert az ő nemzeti léte egybe forrt a vele egyházában élő különféle származású és vallású fiaival.

Veszélyben a haza, hiv a haza: fegyverre honfiak! — szól az agg király.

Éjfélben jött tudomására az ország délnyugoti határán levő vendségnek a király hívó szözeata és megmozdult a vallásos szellemben nevelt magyar érzelmű vend nép.

Első dolguk volt a templomba menni, hol meggyónva, a kora hajnali órákban vették magukhoz azt, akinek szent szívébe zárták magukat és hoszátartozóikat.

Hazatérve, elvégezték legsürgősebb gazdasági teendőiket és végrendekezéseiket, a delután órákban megkezdtek bevonulást.

Könnyeztető volt a családtól, a falutól való bucsu, de felemelő az a lelkes megnyilatkozás, amely a hadba induló vendajku vitézek „Vojniki” és az otthon maradt asszonyok és leányok ajkain hangzott el:

„Nyegovo vrazjsi materi srbszokj! Ve mi zse znamu kak nyemi trebej! Zdjajmu sli nyegovo csunte trejt. To szi istye!” — kiáltanak fel a bevonulók.

Ve pa li ite Bozsim mérum, pak tak delajte, kak Boug za poveda. Mi mo doma kak naj bole za sze vaz Boug molimu: ka vaz Boug szrecsno domou prenesz! Volt a válasz a nők részéről.

Kocsi kocsit ér. Némely kocsinak elején a magyar nemzeti zászló . . . vonulnak a vend hadfiak.

Az egyik kocsin magyar, a másikon vend dal kél az ajkon, nem ritkán hallani a felkiáltást:

— Hoden bodi, áui! . . . tyu haj!

TÁRCZA.

Dalok.

Írta: S. E.

Azt sugdossák a faluba
ugy, hogy én is halljam:
Az a kis lány, kit szeretek
mást ölél titokban.

Összeszort a két öklöm,
ugy indulok, hogy megöblöm:
S ha ott vagyok ablakánál,
rám nevet két rozmaringszál:
s nem tudok, csak sirni . . .

Hogyha én meghalok
Árnyék lesz belőlem:
Hisz azt az édes lányt,
Egész életemben
Bús árnyként követtem.

Hogyha majd meghalok
Felhő lesz belőlem,
Hogy csak sirni tudjak:
Hisz az életemben
Egyebet se tettem.

Vidám, égő nap lesz
Lányka, tebeled;

Még akkor sem kimélsz:

Az árnyat elveszted,

A felhőt szétéped . . .

Csendes ismerősök.

Írta: Gy. Kocsis László.

Lidi . . . Lidi . . .

Komoly, szökehajú germán szépség volt. Picit szikár, nyult arcu, de szemei csodásan kékek voltak. Ah! az a két messzenéző kék beláthatatlan tenger, mennyi ábránd, mennyi vágyódás zengett sima tükrén. Micsoda lobogó tűz égett benne! Hogy tudott nézni, hizelegni, csókolni, sutogni az a két szem, mikor rám pillantott félősen, szomorú-kán, szentimentálisan . . .

Lidi . . . Lidi . . . merre járhatz most? Tavaly ilyenkor, emlékszel-e még? — ez a csendes, tavaszi langyos napugárban fürdő park hallgatta ábrándos meséinket. Lidi . . . Lidi . . . emlékszel-e még?

Elmondom, mire . . . Tavaly találkoztam Lidivel. Nevelőnő volt. Itt kün a parkban beszéltünk először a vén fehér nyírfák táján . . . Májusi, enyhe tavaszi muzsikusi delután volt. Fürge, pajkos napsugárkisszonyok hárduztak a dus virágtengerben. Főnn a végtelen kék égen picit ezüstladikok uszkáltak.

O, de szép, de fiatal, de szerelmes volt akkoriban minden. Még a lapokra tépett öreg Homéros furcsa betűi is kedvesek voltak. Incelkedtek, mint a szerelmes poéta enyelgő májusi nótái.

Pedig nem voltam Lidibe szerelmes. Nem. Csak barátok voltunk. Egymásnak sokat-sokat mesélgető jó barátok.

— Ah! . . . a Lambert . . . a Lambert — kezdte minden nap meséjét Lidi, míg a kis fiuk a sűrű bokrok közt bujdosít játszottak — tudom engem vár. Megígérte, én hiszek neki . . . Mert Lambert jó fiu. Igen jó. Szorgalmas, aki én értem szenved, fárad és tanul . . . Igy mint maga. Ugy-e sokat kell tanulni? Szegény Lambert! . . . Hanem már nem sokáig tart. Egy hónap, két hónap, három hónap . . . Aztán boldogok leszünk . . . Ah! boldogok . . . Istenem, Istenem . . . mikor már mehetek vissza hazámba, csendes városunkba, Lamberthez . . .

Es sirt, mosolygott, kacagott kék szemével Lidi. A jövőnd boldogság rózsás valósága rezzgett ki beszédéből. Pedig messze volt még minden. Igen messze . . .

Tavaly júniusban találkoztam utolján Lidivel. Itt a parkban. Ünnepeles komolysággal vettem tőle bucsut . . . Sirt . . .

— Aztán többet sose jön ki ide a parkba? Ugy-e már boldog? Végzett. Nem tanul tovább és nem mesél nekem soha . . . soha szép történeteket.

— Nem mesélhetek. Elmegyek Lidi messze . . . messze a boldogság után.

Elbucsuztunk. Megfogtam puha, remező kezét. Szemébe néztem. Tele volt csillogó, harmatos könnyel. Aztán hirtelen homlokon csókoltam. Bucsucsök volt. Elváltunk — örökre.

Lidi . . . Lidi . . . merre is járhatz te most? Hát Lambert, az a kamasz német diák megvált-e? Lidi . . . Lidi . . . tavaly ép ilyenkor ez a csendes, tavaszi langyos napugárban fürdő park hallgatta ábrándos meséinket . . .

De messze is van már a tavalyi öröm!

Igy ölelkézik a hitnek mélysége a hazaszeretet mélységével.

Sűrű tömegéig gomolyodik össze a hadba vonuló és az azt kísérő nép a muraszombati pályaudvaron. A vendégszék-helyének lakossága majdnem teljes létszámában van kün. Közöttük az értelmiség, amelynek sorai között ott találjuk Saáry József ny. kir. táblai bírót, kinek egy, Pósfay Pongrácz nyug. főszolgabíró, kinek két fia vonult a harctérre. Dr. Czifrák János ügyvédet, dr. Skrilecz Mihály orvost, akik minden órában várják behívásukat. Szép asszonyokat és leányokat, akik eljöttnek bucsu üdvözlőket mondani a távozóknak... és száll a dal az ifjú harcosok ajkain:

Hiv a király Szerbiába,
Vigan fiúk a csatára!
Hallgassatok leányok,
Igy szólnak mi hozzátok:
Irtatók sok-sok levelet,
Ha ránk gondol szivetek.
Rosz sorsunkban majd irunk:
Imátok lesz támaszunk!

Néma csend váltja fel a dalt és buzdító szavak hangzanak el Pósfay Pongrácz ny. főszolgabíró ajkáról, hogy menjenek az Isten nevében a királyért, a hazáért az ellenséggel szembezállni. Éljen a haza! Éljen a király! Zárószavai után a nemzeti érzés szívhez szóló dalok barna hegedős tolmácai érzéssel keblükre szoritva a szárazfát, zendítenek rá a Rákóczi indulóra.

Beszállni! szól az udvarias állomásfőnök, mit követ két csendőr jelenlétében a példás rendben való bezállás... fuldokló zokogás itt is, ott is... éles fütty megmozdulnak a vonat kerekerei... kendő lobogtatás... viszik őket a jó lsten tudja hová...?

Kicsordulnak könyeim, a válás fájdalomának tanui... kik az én fiaimát is viszik... Hej! be sokakét elvitték, itthon hagyva szülőiket, testvéreiket, gyermekeiket az édes, a muskátli virágu, salugáteros

ablaku otthont, ahova éjszakánként a Mura vége vándorló kavicsainak mormolása behallatszik s habjai arra alá a Duna szöke habjaival egyesülve, viszi a vendék szózatát:

Ne bántsd a magyart, ne királyát, a kikkel egyezredven át békés egyetértésben élt a vallásos, erkölceiben hazafiu erényeiben gazdag, munkás, takarékos vend nép.

Mert ők sem többet, sem kevesebbet nem mondanak:

»Csi edno rejcs gli nej znau vogerski : zato szám zdüsom, szrcom vogrin!»

Ami annyit jelent: Ha egy szót sem tudnék magyarul, magyar vagyok szívvel, lélekkel!

Az alkohol ellen

Az alkohol pusztításai oly méreteket öltöttek, hogy a művelt elemek azokat tovább ténlenül nem nézhették. Nagyon is szomorú tanulságokat szolgáltat a statisztika, ez a száraz, könyörtelen tudomány, mely meztelenre vetkőzti a tényeket, hogy semmiféle csalódás a közelükbe ne férközhessen.

A statisztika kimutatja, mennyi áldozatot szed az alkohol, hogyan rongja a hatalmába ejtett emberek testét, lélkét. A betegségés egész serege hü cimborája az alkoholnak, melynek mértékellen élvétet biztosan követi az idő előtti halál.

Rémleges szenvedély az alkoholizmus. Rémleges, mert szinte észrevétlenül lopódzik be az emberek természetébe, rémséges, mert az áldozat legtöbbször nem is sejtji, minő veszélynek teszi ki magát.

Azt mondják, hogy az iszákos ember olyan, mint az állat. Nem igaz! Az állat nem iszik többet, mint amennyi szomja csillapítására szükséges. Nem is biztosan öli meg magát, hanem üdítő friss vizet. Az alkoholista rosszabb az állatnál. Rosszabb már azért is, mert meg nem fekezheto.

A modern humanizmus annak a véleménynek hódol, hogy minden bün, minden véték beteges hajlam következménye, hogy büns ember nincs, mert akit bünsnek neveznek, az voltaképpen beteg. Sehol ennek a fölfogásnak több jogosultsága nincs, mint az alkoholizmusnál, melyet még a legszigorubb erkölcsbíró sem tart bünnnek, csak utalás szenvedélynek, bár az alkoholizmus — ez is a statisztika kürtöli világgá — szülője a bűnnek.

Dicséretes munkát végez tehát, aki elősegíti a rákfene módjára pusztító betegség gyógyítását. Az egész művelt világnak küzdenek az alkoholizmus ellen, sőt oroszországban mostanában törvényt is hoztak ellene.

Nálunk a mozgalom élén az alkoholelles egyesületek országos ligája áll, mely serény tevékenységet fejt ki, hogy a népet a szesz italok élvezetéről teljesen lezoktassa.

A liga kötelekbe tartozó egyesületek között leghevesebben küzd az alkoholizmus ellen a Good Templar rend, melynek az ország sok városában vannak csoportjai. Ennek a rendnek sikerült ki- eszközölnie, hogy a liga által kidolgozott tanterv szerint összesen előakásokat tartsanak az összes állami tanító-, tanítónő- és övönképzőkben.

Helyesebben nem is lehet eljárni, mint a tanítókat belevonni a mozgalomba. A szesz ital-szűrés kell figyelmeztetni legalább azokra a veszélyekre, melyek a szesz italok élvezetét nyomom követik. De a figyelmeztetés, a tanítás nem elég. Szemmel kell tartani a fiataliságot, ügyelni arra, hogy a nagyok rossz példáját ne kövessék, hogy ott, ahol a legerélyesebb fellépés is meddő marad a felnöttekkel szemben, legalább a fiatal nemzedék mentessék meg a szörnnyű szenvedélytől.

Nemcsak a tanító feladata ez, hanem minden művelt emberé, legelső sorban a lelkipásztoroké, kik nemcsak oktatva, hanem jó példával is előljárva, rendkívül sokat tehetnek az alkoholiz- sűkésztésért.

Minél inkább tartózkodik a nép a szesz italok élvezetétől, annál egészségesebb, vagyonosabb lesz s annál biztosabb, hogy józan népből hatalmas nemzet lesz.

H I R E K.

— **Kitüntetés.** Szigetváry Géza kir. tanácsos, szombathelyi pénzügyigazgató nagy kitüntetés érte. A király a miniszteri tanácsos címmel ruházta fel és kinevezte az V. fizetési osztályba.

— **Esküvő.** Pósfay Pongrácz főhadnagytgnap, szombaton kötött házasságot Nagykanizsán szépséges arájával, Kovács Bözsikével. A fiatal pár még csak pár hónap múlva akart egybekelni, de mert az ifjú katonát kötelellesége a harcz mezéjére szólította, azért tartották meg sürgösen az esküvőt.

Csiperkőrsa.

Ő is a tavaszi emlékekből maradt meg lelkemben. Csak egy hívom: Csiperkőrsa. Aranyos firtü, finom leányarc. Felénk és tartózkodó, ki inkább a csendes szereti és a nyugalmat. Mások szemében közönséges falusi liba. Pedig már nem kis leány.

A lány derekán áll kuriják. Mert az oszlopos, tornácos, ősi kuria. Ez elrongyolódott ne mesí család utolsó ivadéka lakja most. Csiperkőrsa és özvegy édesanyja, aki postamesternő.

Csiperkőrsa történetét akkor hallottam, mikor falujukba kerültem jegyzőkönyvornoknak. A fiatal tanító mondta el.

Hallgassák meg, én is elmesélem.

... Csiperkőrsa menyasszony volt. A nagy boldogság várományosa. Az operencis tengeren túlról jött völégénye... Ej, mit is beszélek... Dehogy! A völégény közönséges halandó volt. Egy pörge, szöke bajszu, icipici vasutas. Kétszilagos pénztáros az állomáson. Hát ez volt a völégény.

Jaj, de félek tovább mesélni, mert olyan közönséges, olyan mindennapi ez a történet. Az icipici kétszilagos vasuti pénztáros és Csiperkőrsa története.

Mert a völégény egyszer csak elmaradt. Nem jött esténként Csiperkőrsához. Elveszett. Ki tudja, merre; ki tudja, hol...

— Tudod — mesélte nyugodtan a fiatal tanító — az élet... a kenyer... a fönkség. Mert most már főnök a pénztáros odafőn a svábok között. Elvette a szomszéd állomásfőnök leányát és... és rögtön becseppent. Ugy-e, ez aztán nagy szerencse a mai világban?

A csendes kuria körül jártunk, mikor ezt mesélte a tanító.

— Majd kukucskálj be a liceumfa kerítésén és megláthatod Csiperkőrsöt. Mindig a vén körísa alatt üldögel...

Valóban. Ott állt. Fehér batizt-ruhában. Melabos, könnyes szemével a messze kék hegyek felé nézett. Pedig körülötte szirmok pattantak, tavaszi illatok lengtek és mégis az elérhetetlen kék hegyeket vizsgálta.

Szegény Csiperkőrsa, hajdani víg menyasszony, körötted lásd, most tavasz fakad és te mégis bánatos vagy...

Mit is ér a tavasz, ha örök bánatra születünk?

Ugy-e megmondtam, milyen közönséges, milyen szürke ez a történet?

Nekem csak ilyen szomorú tavaszi emlékeim vannak...

János ur, tavasz van...

— János ur, János ur... hát még most se? Pedig nézze, tavasz van. Látni a virágzó, fehér-fürtös akáccokat? Érti a auja illatot? János ur emlékszik? — mit mondogatott tavaly ilyenkor: no, jövőre máskép lesz, jó őcsém. Máskép! Mert ha nyugdíjba megyek, a magam ura leszek... És ilyenkor, ilyenkor, akácavirágzóskor nem lesz nálam boldogabb ember a föld kerekén. Szabad leszek. Egész nap akácillatot szívok... János ur, emlékszik? Ujra tavasz van.

János ur nem válaszolt beszédemre. Csak nézte a tintafoltos asztalon heverő piros aktákat és sercegetté tollát.

Szomorú ember ez a János ur, a vármegyey veterán díjnos. És határozottan nyomorult ember. Díjnos nyugdíj nélkül. És most már pihenni sze-

retne. Hanem nem lehet... Nap-nap után gond a vállán: a mindennapi kenyér gondja. Igaz, nem sok kell. Kevés. Epen egy embernek való, mert János ur agglegény. De hát ezért is kell szenvedni. És semmi jutalom. Semmi, semmi... Mert János ur csak díjnos. Tudja, s mégis vár. Hátha... hátha az alispán ur megkönyörül rajta, aztán egy kis nyugdíjjal pihenni küldi.

Különösen most tavaszi, akácavirágzóskor sokszor könnyes fátol borítja el öreges szemét. Nem tudom megállni, hogy ilyenkor ne vigasztaljam.

— János ur, megint tavasz van. Ugy-e szép ez a bohó, fiatal tavasz? Ugy-e maga is örül neki? Hiába a fiataliság, a friss élet, a mámoros ujjongás csak mindenkit felvillanyoz. János ur, érzi az akáccok buja illatát? Nézze, mennyi öreg ember szívja mohón odalenn a fehérhürtös virágok lehetőségét... Miért nem megy? Siessen... élvezze a tavaszt... Még nem késő. Még tavasz van, még virágznak az akácfák... János ur, ma még nem késő, menjen! Holnap... ki tudja? — nem állnak-e kopaszon, virág nélkül lenn az akácfák? Menjen, siessen, hagyja itt ezt a sok poros aktát. Éljeze a tavaszt... Majd én mindent élvezek. El — János ur. Mert én még fiatal vagyok. Nekem még lesz sok tavaszom. Hanem maga már öreg, fáradt, és szereti a tavaszt, a fiataliságot... Menjen... siessen...

És János ur elment. Lopva néztem utána, mikor kiszökött a tavaszba. Micsoda ruganyos léptekkel sietett: micsoda üde, mosolyó arccal rohant le a lépcsőnkől! Boldog volt...

Hát mégis vannak, akik még örünek a napfénynek, az akácavirágoknak, a szerelmes, bohó tavaszoknak...!

Ki hitte volna...?

— **Áthelyezés.** A király megengedte Benkő Károly szentgotthárdi kir. járásbírónak a soproni járás-bírószághoz az 1912. évi LIV. törvénycikk 85. §-a alapján leendő áthelyezését.

— **Voglerek jótékonyága.** A mesze-tje földön hire: petánczi savanyúvíz forrás tulajdonosai, Vogler József és János a következő levelet intézték hozzánk:

Tekintetes Szerkesztőség!

Elhatároztuk, miszerint a »Magyar Vöröskereszt«-nek 5000 üveg »Petánczi gyógyvizet« adunk teljesen díjtalanul. Továbbá a Nagyerdőmű fogyasztó közönség becses tudomására adjuk ezennel, miszerint a »Petánczi gyógyvíz« árát üvegenként 2 fillérrel felmentük. Tettük ezt azon hazafis elhatározással, hogy az augusztus hó 5-étől szállított minden darab üveg »Petánczi gyógyvizet« után fizetünk a bevonultak hátrahagyottainak 2 fillért és pedig helységek szeint a fogyasztás arányában. A befolyt összeget nyilvánosan könyveljük, s azt az illetékes hatóságok útján szolgáltatjuk a bevonultak hátrahagyottainak. Kérjük a tisztelt fogyasztókat, hogy ezen elhatározásunkat, mely hazafias célt szolgál, méltányolni s elősegíteni szives legyen.

Tartuk szem előtt, hogy ezen észrevétel nélkül cselekvés nagy összegre nő s azt a haza oltárára tettük. Hazafini tiszteltel

Vogler József és János
széchenyi forrása.

Szerkesztőségünk a levelet tartalmát közölte ifj. Horváth Pál főszerzővel, mint a Vörös Kereszt helyi választmányának elnökével, aki hálás köszönetét fejezte ki a hazafias adományért. A főszerző nyomban értesítette a Vörös Kereszt központi-ját, hogy az 5000 üveg gyógyvíz felett rendelkeznek, az üvegenkénti 2 fillérekre vonatkozólag pedig akként határozott, hogy a cég havonként fogja beszámoltatni a felajánlott hatósági ellenőrzés mellett megéjtett számlás szerinti összegeket, amelynek legnagyobb része az adakozók inteniója szerint a muraszombati járásra esik. Az ilyen árelemelés ellen nem tiltakozik a közönség.

— **Muraszombat és a drágaság.** Ez a mi kis eldugott falunk, amely a világ-forgalomban még sohasem vett részt, amelyet a nagy események hullámai csak épen hogy messziről érintenek, mindig híres volt a drágaságáról. Nálunk a fogyasztásra szánt cikkeket, az élelmiszereket és egyéb szükségleti dolgokat, mindig jó néhány fillérrel drágábbak voltak mindig, mint például Szombat-helyen, a közeli Radkersburgnál nem is beszélve. A háborus világ természetesen felszoktatta az élelmiszerek árát, ahol őrési fogyasztás folytán a készletek megcsökkennek, pótlásra nincs alkalom és mód, és ahol a speculátor lelketlenül ki akarja használni a kényszerhelyzetet. Erre el is van mindenki készülőve. Am Muraszombaton nincs háború, nincsenek összpontosítások, ellenkezőleg a lakosság száma jelentékenyen megkisebbedett a bevonulókkal, tehát a fogyasztás is kevés. És mégis egyes cikkek árának hihetetlen felszoktatásáról panaszkodnak a közönség. A kenyér liszt 34 fillérről 50 fillérré, az u. n. nullás liszt 44 fillérről 66 fillérré emelkedett. Ennek a rémületes emelésnek semmi indoka nincs, mert ez a liszt még régi áru. vagyis ezeket a liszteteket a kereskedők akkor kapták, amikor még a malmok a régi áruk mellett szállították. A hatóság igen erélyes intézkedésére van szükség, hogy a közönség indokolatlan kizsákmányolása megakadályoztassék. Ifj. Horváth Pál főszerző felé most bizalommal néz a város népe, s elvárja tőle, hogy közismert erélyességével gátat vet az élelmiszerek áremelkedésének.

E tekintetben szolgáljon például Nagykanizsa város rendőrkapitánya, aki igen erélyes rendszabályokkal védte meg a közönség s a nagy számban bevonult katonák érdekeit. Egy kereskedőt, amiért valamely cikknek az árát csak 10 fillérrel emelte, 300 koronára büntetett meg, s e szigorú intézkedés publicitattal, hogy másoknak elvegyék a kedvét. Mi is gyors és szigorú közelbepést kérünk!

— **Francia autók hadi kincsekkel.** E hó 4-én délután a vasuti üzletvezetéstől távirat jött, hogy Franciaországból több automobilon 100 millió frank aranyérmét szállítanak Oroszországba. A táviratban utasítás volt, hogy az autók feltartóztatandók. A szolgabírósg rögönt táviratilag intézkedett, hogy az utakat mindenütt torlaszolja el. Este 10 óraker telefonon közölte a soproni határszéli rendőrkapitányság a főszerzővel, hogy az autók Laibach városban keresztül örült iramban száguldoznak. Elre a főbíró riadót fuvatt. Az egész város talpra állt s az összes kizáróknál barikádokat csinált. 5-én délután arról jött távirati értesítés az alispántól, hogy az autókak Veszprém és Nagyvácszony között üldözik, mire a védelmi intézkedések újabb megítétek. S azóta naponként jött hír, hogy majd itt, majd ott tüntek fel a rejtélyes gépkocsik s a polgár-örsg most állandóan őrzi a kijáratokat.

— **Hirdetmény.** A tábori posta működését 1914. augusztus 4-én megkezdte. A tábori postához közvetíthető küldeményeket az összes postahivatalok (posta-ügynökségek) felvesznek. A felvevő küldemények nemére, súlyára, címzésére és egyéb körülményekre nézve a kir. postahivataloknál és postaügynökségeknél kifüggesztett 57462/1914. sz. miniszteri hirdetmény, valamint azok a postahivatalok és posta-ügynökségek adnak felvilágosítást. Magántáviratváltás és magán telefonbeszélgetés a hadrakelt seregtől és viszont tilos.

— **Ingyenes jogsegély.** A muraszombati ügyvédek elhatározták s ez uton teszik közhírré, hogy a háboruba vonult katonák itthon maradt családtagjait ingyenes jogsegélyben részesítik.

— **Felhívás.** A Vörös Kereszt egyesület felhívja mindazokat, akiknek család tartatójuk katonai szolgálatra bevonult és ennek következtében eltartásra, segélyre szorulnak, sziveskedjenek vagy az illetékes körjegyzőknél, községbíráknál, vagy közvetlenül dr. Valyi Sándor muraszombati ügy-nél, egyesületi titkárnál jelentkezni.

— **A jótékonyág munkában.** Ifj. Horváth Pál főszerző, mint a Vörös kereszt Egyház helybeli fiókjának elnöke, 4-ére gyűlésre hívta össze Muraszombat hölgy társadalmát, hogy az itthonmaradtak családtagjainak segélyezésére szóló akciót megbeszéljék. Az értekezlet elhatározta, hogy elsősorban a négyesületeket kéri fel, hogy ezek saját hatáskörükben dolgozzanak, azután pedig maga is gyűjtést rendez. A gyűjtést a hölgyek már megkezdették s elég szép eredménnyel járnak. A kórházban pedig dr. Geiger Vilmos ápolónői tanfolyamot tart, amelynek mindennap délután 5 óraker előlekk hölgyekből álló nagy hallgatósága van.

— **Karafiáth Zsigmondné,** kinek férjét, Karafiáth Zsigmondot, nyomdánk derek könyvkötőjét a mozgósítás a harctérre szállította, három kiskorú gyermekével s egy beteg nőrokonával együtt, kenyérkereső hűjján a legnagyobb nélkülözésnek név élbe. Hogy magát és apró gyermekeit fenn-tarthassa, készséggel vállalkozik mindennemű vég-hérmény javításra, hímzésre s e szakmába vágó minden munkára. Aki a szegény itthonmaradt asszonyt munkával látják el, igen jó cselekedetet visznek véghez. Karafiáth Zsigmond volt az első, aki a mozgósítás hírére zászlót kért, s lelkesítve járta be a várost. Karafiáthné a Lendva-utcaban a Bács-féle házban lakik.

— **Polgárörsg szervezése.** A francia autók hajszolása melyről más helyen szölk — szervezkedésre kényszerítette városunk polgárörsgét. A főszerző és a közönség előljárósa értekezletre hívta össze a polgárörsg vezetőit, amelyen összejártak azok névsora, akik fegyverrel bánni tudnak, s ezekből — mintegy 50 ember — megalakították a polgárörsgét. Az értekezlet felkérésére a parancsnokságra dr. Sömen Lajos ügyvédet kérték fel. Ez az örség egyelőre csak az autókak figyeli s feladata a francia milliokkal rohannó gépkocsikat feltartóztatni. Kívánatos lenne azonban az örség állandósítása a háború tartamára, mert a közbiztonság ilyenkor meglehetősen veszélyeztetett, s a köz- és magánvagyon örszése nagyon is kívánatos volna.

— **Füiinternás Szombat-helyen.** Negyedik éve főnnálló intézetben vidéki tanulók kellemes otthon találnak teljes ellátással, állandó fegyelmi felügyelet s naponkénti tanulmányi ellenőrzéssel. Az intézet állami felügyelet alatt áll. Tessék tájékoztatást kérni. (Közösi utca 46.)

— **Vandorlás és téliportok.** A tél végét járja s alig hogy körültekintünk, itt a tavasz, mikor mindenki kimegy a szabadba, hogy örvendjen a szép természetnek. Éppen a kirándulások és sportolásoknál vagyunk leginkább kitéve megfélemlésnek s komoly intelem, mely mindenkinek szól, akik ilyenkor a távolba mennek, hogy utigyógyitrukat ne felejtsek! Sirofin Roche-*-*val ellátni, mert a légzőszervek meghűlésénél ez igen fontos szolgálatot teljesít.

— **A népfelkelő a háboruban.** A népfelkelő háború esetén általában kétféle szolgálata oszthatják be. És pedig:

a) harctéri szolgálata és

b) rendőrtartási szolgálata.

A harctéri szolgálata a közlekedési vonalak örszésére (vasut, hajózás, utak stb.) valamint az egészségügyi és élelmiszeri szolgálat ellátására terjed ki. A népfelkelő tehát mindig a sorkatonaság háta mögött kap helyet. Ez ugy értened, hogy az előnyomuló sorkatonaság után következnek a katonai vonatok (kocsi-park), a tartalék-kommúció és élelmiszeri felszerelés, amelyekkel az összejáratást a különböző közlekedési vonalak mentén a népfelkelő csapatok tartják fenn.

A népfelkelő tehát tüzbe nem kerül.

a) A gyanus területeken felügyel arra, hogy belső lázadás ne szitassék, rendzavarás ne történjék.

b) Végül a közrendre való felügyeletet, olyan értelemben, hogy azt békés időben a csendörsg intézi.

— **A legelőkelőbb,** a legmegbízhatóbb, a legjobb szerkesztett, a legnagyobb terjedelmű, a legfüggelenebb budapesti napilap »Az Újság«. Munkatársai a magyar szurnalisztika, a magyar irodalom legkiválóbbjai. Felelős szerkesztő: Gáldri Odón, szerkesztő társ: dr. Ágai Béla. Előfizetési árak: egy évre K 28.—, félévre K 14.—, negyedévre K 7.—, egy hónapra K 2.40. Az Újság előfizetői a »Dívat Salon«-t negyedévre K 2.50 kedvezményes áron rendelhetik meg. Az Újság kiadó vatala, Budapest, VII., Rákóczi-ut 54.

LEGUJABB.

Figyelmeztetés.

Az élelmiszerek, szükségleti cikkek és a szolgáltatások árának indokolatlan felemelése a m. kir. belügyminiszterium augusztus hó 4-én kiadott rendelete értelmében kihágást képez és elzárással valamint súlyos pénzbírsággal büntethető. A közigazgatási hatóság ez uton figyelmezteti a közönséget, hogy mindazon kereskedőket, akik az árakat felemelik, haladéktalanul jelentsek fel, hogy ellenük a kihágási eljárás folyamatba tehető legyen.

Egy 400 liter napi termeléssel keverő készülék és leeresztő csappal ellátott

PÁLINKAFŐZŐKAZÁN, ugyszintén 2 drb körülbelül 60 hektoliter tartalmu cefre kád jutányos árban eladó. **Ascher B. és Fia** cégnél Muraszombat.

Horgony-Syrup, Sarsaparilla
compos.
Vertéstitészer. Üvegje: kor. 3.60 és 7.50.

Horgony-Liniment. Capsici compos.
a Horgony-Pain-Expeller pótléka.
Fájdalommentes bedörzsölés hülyeséknél, rheumánál, köszvényénél stb.
Üvegje: kor. - 80, 1.60, 2.-.

Horgony-kénes-kenőcs
rendkívül idegcsillapító szárász és nedves kiütéseknél stb.
Tárgelye: kor. 1.-.

Kapható a legtöbb gyógyszerárban vagy közvetlenül a készítő helyéről.
Dr. Richter „Az arany országhoz” címzett győgszerárúháza, Prága I. Eltsabalkatraszó 5.

Budapesten

reggel megjelent napilapok az nap este 5 órákor kaphatók BALKÁNYI ERNŐ könyv- és papirkereskedésében Muraszombat.

Muraszombat és Vidéke kiadóhivatala, Balkányi Ernő Muraszombat Nyiltér, hirdetés és előfizetés a kiadóhivatal czimére küldendők be.

Nyomatványok izlése kiállításban, gyorsan és jutányos árban készítettnek.

Befőzéshez pergament papír és bektő zsinór a legjobb minőségben kaphatók.

Imakönyvek minden valóságos felekezet részére, magyar, vend és héber nyelven, különféle árban és kivitelben kaphatók.

KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉS.

Egy jobb házból való fiu **TANULÓNAK** felvétetik BALKÁNYI ERNŐ könyvnyomdájában Muraszombat.

KÖNYVNYOMDA ÉS KÖNYVKÖTÉSZET.

A Muraszombat és Vidéke előfizetési díja:
Égész évre . . . 6 K
Fél 3
Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Elvállalok könyvkötészeti munkákat a legegyszerűbb kivittől a legkényesebb izlésig.

Nyári menetrend, szakácskönyv, öngyűvéd, gyermek képeskönyvek stb. bolti áron kaphatók.

Iskolakönyvek az összes iskolák részére, író- és rajzszerek, íróintá, tus és gömbfészek minden színben.

Hirdetések jutányos áron felvétetnek.

Előfizetőknek ingyenes hirdetés-rovata.

Ipar és kereskedelem.

Előfizetőknek ingyenes hirdetés-rovata.

HELYBELIEK:

ASCHER B. és FIA fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg- és porcellánkereskedése. Férfi és női cipőraktár. Vesz mindenféle gabonát.

ANTAUER JÓZSEF bábsütő és mézeskalácsos.

ANTAUER FERENCZ uri és női cipész-mester Közép-utca.

BENKŐ JÓZSEF Szállódája az „Elefánt”-hoz.

BITTERMANN TIVADAR borbély és fodrász.

BOROS BENŐ kávéháza.

CZIPOTT MIKLÓS férfi- és női cipész.

DITTRICH GUSZTAV hádos, vizgazolt acetelen gázszerelő

DICK SÁNDOR sajtgyáros.

ERNST SÁNDOR kalapos-mester.

FÜRST A. és FIA fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén füveg- és porcellánkereskedése.

FLISZÁR JÓZSEF épület- és butorasztalos. Motorerőre berendezett mőhely.

KR. HIRSCHL divatruház. Legolcsóbb bevásárlási forrás. Fő utca.

HEIMER IGNÁC deszka-, faszén-, mész-, cement- és vegyeskereskedése Lendva-utca.

HALBARTH HENRIK vendéglős.

KARDOS JÓZSEF vaskereskedő, szecskavágó gépek árusítása

KEMÉNY MÓR „Korona” kávéháza.

KOLOSSA JÁNOS férfi- és női cipész.

KOHN LIPÓT fűszerkereskedő, deszka, mész, cement és eternit pala árusítás.

NEMECZ JÁNOS vaskereskedő, nagy raktár varrógép, kerékpár és mindennemű gazdasági gépekben.

POZVÉK IGNÁC. vásári szabó. Közép-utca.

POLLÁK JÓZSEF pékmester. Templom-utca.

POSZTL JÁNOS órás és ékszerész.

PÉTERKA FERENCZ vendéglős

PÁLFI ISTVÁN kovácsmester Lendva-utca.

RATKOL TIVADAR göztéglagyára.

RITUPER ALAJÓ épület- és műlakatos, kerékpár, mérleg és fegyverjavító mőhely. Kerékpár raktár.

SIFTAR LAJOS gőzmalom tulajdonos.

SCHÖCK SAMU cim- és szoba festő.

TURK JOZSEF vendéglős Templom-utca.

URSZULESZKU PÉTER uri és női fodrász.

WOLFARTH LAJOS ép. mérnök Mező utca.

VIDÉKIEK:

BRANDSTEIN ISTVÁN kéményseprő-mester Szombathely.

DOMJAN ISTVÁN vendéglős Vasnyires.

GOLOUB ISTVÁN kereskedő Alsómorác.

GROSZ SAMU vendéglős Úrdomb.

GROSZ MÓR vegyeskereskedő Felsőlendva.

GENUR KÁROLY vendéglős Felsőlendva.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Lendvanemesd.

HAHN HERMAN vegyeskereskedő Bodóhegy.

HIRSCHL LIPÓT vegyeskereskedő Kőhidán.

KÜZMICS MÁTYÁS vendéglős Battyánd.

KOUSZ ANTAL vendéglős Bpest VII. Sip-u. 5.

KÜHAR ISTVÁN vendéglős Mezővár.

KÜHAR JÁNOS vendéglős Battyánd.

KÜHAR ISTVÁN vendéglős Márkusházán.

KÜHAR JÓZSEF vas- és fűszerkereskedése Felsőlendva.

MOLNÁR ZSIGMOND „Emke Kávéház,” Komárom.

OBÁL JENŐ gőzmalom tulajdonos Perestő.

OBÁL SÁNDOR vendéglős Bodóhegy.

PRESZLER VICTOR „Hungária Kávéház” Komárom.

SÁVEL JÁNOS vendéglős Kisszombat.

STIVÁN FERENCZ vendéglős Kőhida.

SIFTAR MIHÁLY vendéglős Sűrűház.

SOMMER JÓZSEF vendéglős Felsőlendva.

TITÁN ISTVÁN vendéglős Radkersburg.

VEZÉR JÓZSEF vendéglős Mártonhely.

VLAJ FERENCZ vendéglős Rónafő.

VOGLER JÓZSEF savanyúviz tulajdonos Bad Radecín.

ZRINSZKY ISTVÁN gépkovács Alsómorác.

Nyomatott Balkányi Ernő gyorsajtóján Muraszombatban.